

**„Aby se dítě mohlo zdravě rozvíjet,
musí se cítit v bezpečí a spokojené“**

Chaloupka

**Školní vzdělávací program školského
zařízení pro zájmové vzdělávání - ŠD**

Obsah

Obsah	2
Identifikační údaje	3
Obecná charakteristika	3
Přijímání a ukončování zájmového vzdělávání	4
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	4
Prostorové a materiální podmínky	5
Ekonomické podmínky	5
Personální podmínky	6
Kapacita školní družiny	6
Podmínky ochrany zdraví a bezpečnosti práce	6
Cíle vzdělávání	7
Délka a forma vzdělávání	8
Klíčové kompetence ŠD	9
Obsah zájmového vzdělávání	10
Časový plán vzdělávání	12
Příloha č. 1	14

Identifikační údaje

Název programu	Chaloupka
Název školy	Základní škola Opava, Otická 18, příspěvková organizace
Adresa školy	Otická 18, Opava, 746 01
Ředitel školy	Mgr. Arnošt Žídek, Ph.D.
Zřizovatel	Statutární město Opava se sídlem Opava, Horní náměstí č. 69, PSČ 746 01

Obecná charakteristika

Účelem školní družiny (ŠD) je zejména odpočinek, rozvoj žáků v době po vyučování a efektivní využití volného času, např. sportovního charakteru. Činnost ŠD vychází z pedagogiky volného času.

ŠD má pět oddělení, z nichž každé je naplňováno maximálně do 30 dětí. Jedná se o dvě samostatné budovy a prostory v budově ZŠ.

Přijímání a ukončování zájmového vzdělávání

ŠD je určena přednostně pro žáky 1. – 4. třídy ZŠ, kteří jsou přijímáni na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky.

Ukončení vzdělávání ve školní družině je vždy k 30. 6. příslušného roku.

Předčasné ukončení docházky je možné:

- na základě písemné žádosti zákonných zástupců žáka
- při nezaplacení poplatku za ŠD v uvedeném termínu
- porušuje-li žák opakovaně řád školní družiny

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Dle §16 Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání jsou zajištěny vhodné podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jsou zajištěna podpůrná opatření ve spolupráci se školním poradenským zařízením. Speciální pedagogická péče, formy a metody vzdělávání jsou přizpůsobeny těmto žákům.

Prostorové a materiální podmínky

Školní družina se nachází v prostorách školního dvora a budově školy. V jedné budově, v níž se také nachází učebna dílen, jsou dvě oddělení, která mají šatnu a sociální zařízení. Jedno oddělení se nachází v budově u hřiště s vlastním sociálním zařízením. Zbývající dvě oddělení se nachází v prostorách školy v přízemí tzv. staré budovy. Na chodbě je šatna a sociální zařízení.

Školní družina využívá k zájmové a rekreační činnosti školní hřiště, zahradu, tělocvičnu, cvičnou kuchyňku a multimediální učebnu.

Prostory ŠD jsou plně vybaveny sociálním zařízením. Herny jsou čisté, vzdušné s odpovídajícím osvětlením, vybavené kobercem a každodenně udržované. Nábytek je přiměřený a hygienicky dobře udržovatelný.

K vybavení ŠD patří také hry, dětské knihy, časopisy, hudební nástroje, televize a sportovní potřeby. Na výzdobě ŠD se podílejí nejen vychovatelky, ale také žáci školní družiny.

Ekonomické podmínky

Podle §123, odst. (4) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) stanovuje ředitel školy výši úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině.

Úplatu za zájmové vzdělávání stanovuje zřizovatel. Částka se hradí převodem na účet školy ve dvou splátkách.

Dle §11 vyhlášky č. 74/2005 Sb. může být úplata snížena či zcela prominuta. O snížení či úplném prominutí úplaty v případě žáků se sociálním znevýhodněním rozhoduje ředitel školy na základě předložení příslušného dokladu.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují kvalifikovaní vychovatelé, kteří se dle možností účastní akreditovaných kurzů dle Zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících. Práci s dětmi zajišťuje pět vychovatelek a jeden vychovatel.

Kapacita školní družiny

150 žáků.

Podmínky ochrany zdraví a bezpečnosti práce

Vychovatelé jsou pravidelně proškoleni ohledně dodržování podmínek BOZP.

Vychovatelé zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech, které přímo souvisejí s výchovou a vzděláním; jsou povinni oznámit údaje související s úrazy žáků, poskytnout první pomoc a vést evidenci úrazů podle pokynů vedení školy.

Lékárnička první pomoci je umístěna v hlavní budově školní družiny (tzv. Chaloupka), v tělocvičně a sborovně školy.

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti ve ŠD, na hřišti, v tělocvičně, při společenských akcích, na vycházkách a výletech.

V případě úrazu dojde k zapsání do knihy úrazů ve ŠD a opětovnému poučení žáků o prevenci hrozícího nebezpečí.

Cíle vzdělávání

Cílem je výchova všestranně harmonického člověka. Snažíme se připravit každého jednotlivce pro život ve stávající společnosti. Prostřednictvím aktivit mimo vyučování může získat nové dovednosti, zkušenosti, znalosti a postoje.

Důležité je probouzet v žákovi kladný přístup ke škole, vzdělání, naučit jej rozlišovat čas práce a čas odpočinku; rovněž rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech.

- naučit dítě správnému chování k dospělým (zdravení, pomoc starším, tolerance a úcta) i spolužákům (pomoc mladšímu, rozvoj kamarádství, spolupráce, tolerance, prevence šikany a eliminace agresivního chování)
- vést děti ke zdravému životnímu stylu (co je to zdraví, režim dne, osobní hygiena, pitný režim a zdravá strava)
- posilování komunikačních dovedností (rozvoj slovní zásoby, umění naslouchat druhým a uplatnění v kolektivu)
- odpovědnost za své chování (řešení nejrůznějších situací, přijímat důsledky svého chování a prevence sociálně patologických jevů)
- ovládání negativních citových reakcí (jak zvládnout neúspěch a stres)
- posilovat pozitivní myšlení
- podněcovat a motivovat nejen talentované žáky, ale i zdravotně oslabené, zdravotně postižené žáky a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to zejména individuálním přístupem, konzultacemi a spoluprací s PPP, učiteli a rodiči.

Délka a forma vzdělávání

- pravidelná činnost – týdenní skladba zaměstnání
 - o provozní doba ŠD (pondělí až pátek):
 - 06:00 – 08:00 hod.
 - 11:30 – 17:00 hod.
- po skončení vyučování vychovatelé doprovázejí děti do školní jídelny
- odpočinková činnost – kompenzace zátěže po vyučování i po obědě
- pravidelná rekreační a vzdělávací činnost
- pravidelná zájmová činnost – zájmové kroužky
- nabídka spontánních aktivit – sportovní, společenské a stolní hry
- možnost přípravy na vyučování dle potřeb dětí, např. didaktické hry
- příležitostné akce – akce pro děti a rodiče, besídky a výstavy
- vytvoření podmínek pro rozvoj nadání dětí
- metody práce:
 - o rozhovor, besedy a diskuze
 - o vyprávění, pohádky
 - o kreslení, poslech
 - o soutěže (křížovky, doplňovačky, vědomostní testy, kvízy aj.)
 - o vycházky, výlety a exkurze
 - o kulturní akce (kino, divadlo, výstavy)
 - o sportovní akce a turnaje
 - o hry (smyslové, tvořivé, pohybové, stolní, didaktické aj.)

Klíčové kompetence ŠD

1. Kompetence k učení – Dítě hodnotí své znalosti s jinými, porovnává výsledek, třídí informace a dává je do souvislostí, hledá odpovědi na otázky, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení.

2. Kompetence k řešení problému – Všímá si dění okolo sebe, snaží se řešit situace, užívá logické postupy, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, vymýšlí nová, je flexibilní.

3. Kompetence komunikativní – Ovládá řeč, vyjadřuje své myšlenky, poznatky a názory, naslouchá a zapojuje se do diskuze.

4. Kompetence sociální a personální – Samostatně rozhoduje o svých činnostech, ovládá a řídí své jednání, rozpozná nevhodné chování, poskytne pomoc, nebo o ni požádá. Dokáže se prosadit, přijmout kompromis a respektovat druhé.

5. Kompetence občanské – Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, chrání naše tradice a kulturní dědictví, respektuje přesvědčení druhých, chápe ekologické souvislosti a chrání životní prostředí.

6. Kompetence trávení volného času – Dítě umí trávit účelně volný čas, umí si vybrat zájmovou činnost dle vlastních dispozic, orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času

Obsah zájmového vzdělávání

Samozřejmostí vzdělávání je spolupráce ŠD s rodiči (denní kontakt) a učiteli školy – všechny zúčastněné strany jsou informovány o výchovné práci.

Školní družina spolupracuje s MŠ Otická, Riegrova a Mnišská, pro které se pořádají během školního roku různé tematické akce.

Školní družina nabízí širokou škálu zájmových kroužků pod vedením kvalifikovaných vychovatelů. Zájmové kroužky jsou pro přihlášené děti povinné.

Nabídka zájmových kroužků:

Sportovní kroužek

- pestrá a hravou formou nácvik základních pohybových dovedností (běhat, skákat a házet); rozvíjení pohybových schopností, zejména rychlosti a obratnosti; děti se účastní soutěží
- nácvik základní atletické průpravy a cvičení; manipulace a koordinace s míčem (základy miniházené, volejbalu, florbalu)
- cílem je naučit se pravidelnému a zdravému pohybu

Florbal

- hravou formou se děti naučí základy florbalu a pravidla hry; děti se účastní soutěží
- cílem je seznámit děti s tímto sportem a věnovat se tak pravidelnému pohybu

Kroužek jógy

- děti se učí lépe zacházet se svým tělem, myslí a energií, cvičí jednoduché ásany přizpůsobené věku dětí, učí se správně dýchat
- cílem je zvládnutí hravou formou základních pozic jógy a základy správného dýchání; naučit se vnímat své tělo

Keramický kroužek

- práce s hlínou, výroba figurek, zvířátek, misek, talířů, domečků...
- cílem je rozvoj kreativity a představivosti za pomoci různých technik, rozvoj hrubé i jemné motoriky dětí, fantazie, citu pro barvu, tvary a materiál, radost z vlastnoručně vytvořeného výrobku

Vaření pro děti

- příprava jednoduchých jídel podle receptů české i mezinárodní kuchyně
- cílem je u dětí rozvíjet schopnost připravovat jednoduché pokrmy teplé i studené kuchyně, seznámit je s etiketou stolování a pravidly zdravé výživy

Hrajeme si s angličtinou

- hravou formou rozvíjení slovní zásoby anglického jazyka; malování, hraní, cvičení prostřednictvím dovednosti poslechu s porozuměním
- cílem je zábavnou a nenásilnou formou rozvíjet u dětí zájem o cizí jazyk, zvětšovat slovní zásobu a přirozenost cizí jazyk používat kdykoliv a kdekoliv

Robotika

- stavění a programování s využitím stavebnic, se kterými se žáci mohou později setkat na vyšším stupni
- cílem je rozvoj technického myšlení, představivosti u dětí, schopnost orientace a sestavování podle plánu

Malí šikulové

- přiblížení řemeslných prací, práce se základním nářadím a materiály (zejména dřevem); výroba předmětů podle plánků
- cílem je naučit manipulaci s jednoduchými nástroji, rozpoznání jednotlivých materiálů a rozvoj manuální zručnosti

Relaxační kroužek

- nácvik relaxačních technik, které se zaměřují na uvolnění těla (pohádky, příběhy, hry...)
- cílem je tělesné a duševní uvolnění (práce s dechem, prvky arteterapie...)

Časový plán vzdělávání

Září

- přivítání se s dětmi, připomenutí orientace ve školní družině, škole a okolí
- zopakování základů hygieny, stolování, seznámení s režimem ve školní jídelně
- poučení o bezpečnosti a řádu ŠD, stanovení pravidel a zásad ve ŠD
- zapojení nových dětí do kolektivu, seznamovací hry
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Loučení s létem** - zábavné odpoledne spojené s opékáním špekáčků a soutěжами

Říjen

- vycházky do přírody, výtvarné aktivity
- výroba dekorací z přírodnin
- malování a modelování ovoce
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Drakiáda** - zábavné odpoledne spojené s pouštěním draků mimo areál ŠD; dračí soutěže

Listopad

- výroba strašidýlek z přírodnin a jiných materiálů
- povídání o čertech, pohádkové příběhy s čerty, výroba čertíků
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Pekelný čertovský rej** - zábavné odpoledne v tělocvičně školy spojené s čertovskou diskotékou a soutěжами

Prosinec

- Mikuláš ve ŠD – výroba čertů, andělů a Mikulášů různými technikami
- výroba vánočních přání, dekorací, malých dárečků
- zdobení vánočních perníčků a stromečku, poslech a zpěv Vánočních koled
- procházka vyzdobeným městem, Vánoční trhy
- příprava vánočního punče pro rodiče
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Vánoční dílničky** - tvořivé odpoledne pro děti a jejich rodiče spojené s výrobou vánočních dekorací, ozdob aj.

Leden

- ohlédnutí za uplynulým rokem, píšeme a malujeme novoroční předsevzetí
- práce se zimní tematikou, výroba sněhových vloček, koláže
- tvoření a hry ve sněhu (dle aktuálních možností), např. sáňkování, bobování
- výroba dárečků pro budoucí prvňáčky
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Zimní olympijské hry** - zábavné odpoledne v tělocvičně školy spojené se sportovními soutěжами

Únor

- zdravotnický týden, základy první pomoci, prevence nemoci a úrazu, otužování
- výroba karnevalových masek a výzdoba družiny na karneval
- výroba Valentýnských přání a dárečků
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Karneval** - zábavné odpoledne v tělocvičně školy spojené se soutěžími v karnevalových maskách a karnevalovou diskotékou

Březen

- jarní výzdoba ŠD
- poslech, dramatizace, kresba pohádkových postav, modelování
- příprava na Velikonoce – výroba velikonočních ozdob
- vycházka do jarní přírody, poznávání jarních květin
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Velikonoční dílničky** - tvořivé odpoledne pro děti spojené s výrobou velikonočních dekorací, ozdob aj.

Duben

- třídění odpadů – beseda na téma ekologie, výroba předmětů z odpadového materiálu
- týden dopravní výchovy – besedy, zábavné hry
- pravidla silničního provozu – chodec, cyklista
- výroba dopravních značek, křižovatek
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Závody na koloběžkách** - zábavné odpoledne na školním hřišti spojené se soutěží v jízdě na koloběžkách netradičním terénem a kvízem z pravidel silničního provozu

Květen

- výroba přáníček a dárků pro maminky ke Dni matek
- malování na chodníku – soutěž
- Indiánský týden – tvoření indiánských masek a dekorací
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Den pro maminky** - tvořivé odpoledne pro děti a jejich maminky spojené se společnou aktivitou při sazení květiny do květináčů

Červen

- Školy v přírodě
- diskuse na téma prevence úrazů, nemocí, špatných návyků
- vyhodnocení celoročních soutěží
- sportovní odpoledne
- celodružinová akce pro všechny děti ŠD:
 - o **Loučení se školním rokem** - zábavné odpoledne na školním hřišti spojené s pohádkovou diskotékou a královskou hostinou

Příloha č. 1

Od ledna 2019 je v ŠD realizována nová aktivita:

- Klub pro účastníky ŠD
 - Činnost klubu je zaměřena na rozvoj badatelských dovedností v přírodovědných, technických a společenských oborech, s možností využití polytechnických pomůcek s důrazem na zatraktivnění technického vzdělávání. Cílem je vzbudit motivaci žáků k dalšímu technickému vzdělávání.

Klub pro účastníky ŠD je nově zřízenou aktivitou na základě výzvy Šablony II OP VVV a účastníkům je poskytována zdarma.